

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ
และความรุนแรงต่อสตรี : กรณีศึกษาการล่วงละเมิดทางเพศ

นางสาว พัชรีย์ มณีธรรมวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-720-8

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CONVENTION ON THE ELIMINATION OF ALL FORMS OF
DISCRIMINATION AGAINST WOMEN AND VIOLENCE AGAINST
WOMEN : SEXUAL HARASSMENT AS A CASE STUDY

Miss Patcharee Manectamwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Faculty of Law

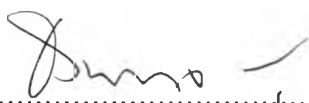
Chulalongkorn University

Academic Year 1999

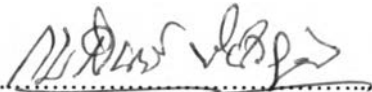
ISBN 974-334-720-8

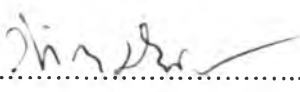
หัวข้อวิทยานิพนธ์ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ
และความรุนแรงต่อสตรี : กรณีศึกษาการล่วงละเมิดทางเพศ
โดย นางสาวพัชรีย์ มณีธรรมวงศ์
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์วิทิต มั่นตากรณ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ)

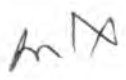
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. กมลินทร์ พินิจภูวดล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์วิทิต มั่นตากรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ)

..... กรรมการ
(อาจารย์วันชัย รุจนวงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์เบญจมาศ ประจัญคดี)

พัชรีย์ มณีธรรมวงศ์ : อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ และความรุนแรงต่อสตรี : กรณีศึกษาการล่วงละเมิดทางเพศ (THE CONVENTION ON THE ELIMINATION OF ALL FORMS OF DISCRIMINATION AGAINST WOMEN AND VIOLENCE AGAINST WOMEN : SEXUAL HARASSMENT AS A CASE STUDY)
 อ. ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์วิทิต มั่นดากรณ์ , อ. ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิด เกิดสมเกียรติ, 172 หน้า. ISBN 974-334-720-8

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ และบทบาทของคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีที่มีต่อประเด็นความรุนแรงต่อสตรี ในรูปของการล่วงละเมิดทางเพศ นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาถึงแนวทางการคุ้มครองการล่วงละเมิดทางเพศของประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย และแคนาดา โดยศึกษาจากวิวัฒนาการ กฎหมายภายใน กลไกในการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนมาตรการคุ้มครองต่างๆ เพื่อนำแนวการปฏิบัติของประเทศเหล่านี้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบในประเด็นการล่วงละเมิดทางเพศต่อไป

ผลการศึกษาพบว่าแนวทางของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ และบทบาทของคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีเกี่ยวกับประเด็นการล่วงละเมิดทางเพศที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะคุ้มครองสตรีจากการล่วงละเมิดทางเพศได้ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาแนวทางการคุ้มครองการล่วงละเมิดทางเพศของประเทศที่มีการพัฒนากฎหมายในเรื่องดังกล่าว ซึ่งหลักเกณฑ์ที่ได้จากศึกษาแนวการปฏิบัติของประเทศเหล่านี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในพัฒนาและปรับปรุงอนุสัญญาฯ ในประเด็นการล่วงละเมิดทางเพศ ด้วยการให้คณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี จัดทำแนวทาง (guidelines) เกี่ยวกับการจัดการล่วงละเมิดทางเพศ โดยเสนอแนะให้รัฐภาคีใช้มาตรการทางกฎหมาย มาตรการด้านการเผยแพร่ความรู้ มาตรการด้านการศึกษาวิจัย มาตรการด้านสังคม และมาตรการคุ้มครองอื่นๆ การจัดทำแนวทางเกี่ยวกับการจัดการล่วงละเมิดทางเพศเพื่อให้รัฐภาคีนำไปปฏิบัตินี้ จะช่วยกระตุ้นให้รัฐภาคีจัดทำมาตรการคุ้มครองสตรีจากการล่วงละเมิดทางเพศได้อย่างจริงจังมากขึ้น

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....
 สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....
 ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อนิติ.....พัชรีย์ มณีธรรมวงศ์.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

PATCHAREE MANEETAMWONG : THE CONVENTION ON THE ELIMINATION OF ALL FORMS OF DISCRIMINATION AGAINST WOMEN AND VIOLENCE AGAINST WOMEN : SEXUAL HARASSMENT AS A CASE STUDY. THESIS ADVISOR : PROF. VITIT MUNTARBHORN, THESIS COADVISOR : ASSIST. PROF. SUPHANIT KERDSOMKIATR , 172 pp. ISBN 974-334-720-8

The objective of this research is to study the guideline of the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, and the role of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women on the violence against women concerning sexual harassment. In addition, the research analyzes the guidelines regarding the laws and regulations concerning sexual harassment in the United States, the United Kingdom, Australia and Canada. It combines the evolution, national laws, legal enforcement mechanisms and other protective measures and utilizes them as a guideline to develop and improve the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women on the sexual harassment issue.

The research concludes that the guidelines of the above mentioned convention and committee, at present are woefully inefficient, and fail to protect women from sexual harassment. Therefore, they need to study the laws and guidelines prohibiting sexual harassment in the countries where such laws are developed and working properly. The procedures from these countries could be the guidelines for developing and improving the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women on the sexual harassment by means of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women issues the guidelines on the elimination of sexual harassment . Such guidelines should recommend legal procedures, dissemination of knowledge, education, social and other protective measures. These guidelines are to reinforce the necessity of the States Parties to provide protection for women suffering from sexual harassment.

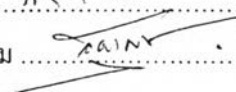
ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา 2542.....

ลายมือชื่อนิติศด.....พัชรีย์ มณีธรรมวงศ์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..........

กิตติกรรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะไม่มีทางสำเร็จลงได้หากปราศจากความสนับสนุนและความเมตตาจากท่านศาสตราจารย์วิทิต มั่นตากรณ์ ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้เขียน ซึ่งนอกจากการให้แนวทางในการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว ท่านยังให้คำปรึกษาและสละเวลาอันมีค่าให้แก่ผู้เขียนด้วยดีตลอดมาโดยมิได้เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ผู้เขียนรู้สึกสำนึกในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆแก่ผู้เขียนเป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลายไม่ว่าจะเป็น อาจารย์ ดร. กมลทินทร์ พิณจภูวคต ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์วันชัย รุจนวงศ์ และอาจารย์เบญจมาศ ประชัญคดี ที่ได้สละเวลาอันมีค่าเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ดังเช่นที่ปรากฏในขณะนี้

ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลและเอกสารแก่ผู้เขียนเป็นอย่างดี ขอขอบคุณคุณจำลองลักษณ์ คำอ้าย ที่สละเวลาช่วยแปลเอกสารและให้การช่วยเหลือต่างๆมากมายโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ขอขอบคุณคุณคุณนฤมล วงษ์อ่ำ คุณมาลิน หัตถกิจธাত্রี คุณช่อทิพย์ธรรมวรานนท์ คุณอัญชิสา เต็มพงศ์พัฒนา และคุณไพลิน มณีธรรมวงศ์ ตลอดจนบรรดาเพื่อนๆ พี่ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนตลอดมา

ความคิอันพึงได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบให้บิดา มารดา คุณย่า และคุณยายผู้ซึ่งให้กำลังใจและสนับสนุนในการศึกษาตลอดมา คุณครูและอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียน รวมตลอดทั้งเพื่อนๆผู้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ อย่างไรก็ตาม หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมีข้อบกพร่องและผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	7
1.4 วิธีการศึกษาวิจัย.....	7
1.5 สมมติฐานของการวิจัย.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 หลักเกณฑ์ของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ก.ศ. 1979 และสาระสำคัญของปัญหาความรุนแรงต่อสตรีในรูปแบบ การล่วงละเมิดทางเพศ	9
2.1 ความเป็นมาและสาระสำคัญของอนุสัญญา.....	9
2.1.1 ความเป็นมา.....	9
2.1.2 วัตถุประสงค์.....	10
2.1.3 สาระสำคัญ.....	11
ก. นิยามของการเลือกปฏิบัติต่อสตรี.....	11
ข. มาตรการในการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี.....	11
ค. พันธกรณีของรัฐภาคีตามอนุสัญญา.....	12
ง. การแก้ไขอนุสัญญา.....	12
จ. การระงับข้อพิพาท.....	12
2.2 กลไกในการติดตามการปฏิบัติงานตามอนุสัญญา.....	13
2.3 ความรุนแรงต่อสตรี.....	15

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

2.4	กลไกในการเชื่อมโยงอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติ ต่อสตรีในทุกรูปแบบ และประเด็นความรุนแรงต่อสตรี.....	16
2.5	การคุ้มครองสตรีจากความรุนแรง.....	20
	ก. วิวัฒนาการในการคุ้มครอง.....	20
	ข. มาตรการในการคุ้มครองความรุนแรงต่อสตรี.....	21
	ค. นิยามของความรุนแรงต่อสตรี.....	22
	ง. รูปแบบของความรุนแรงต่อสตรี.....	23
	จ. กลไกที่ทำหน้าที่ดูแลเรื่องความรุนแรงต่อสตรี.....	24
2.6	ความสัมพันธ์ระหว่างความรุนแรงต่อสตรีและ การล่วงละเมิดทางเพศ.....	26
2.7	การล่วงละเมิดทางเพศ.....	27
	2.7.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	27
	2.7.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ.....	28
	2.7.3 สาเหตุของการล่วงละเมิดทางเพศ.....	29
	2.7.4 นิยามของการล่วงละเมิดทางเพศ.....	30
	ก. นิยามของการล่วงละเมิดทางเพศโดยทั่วไป.....	31
	ข. นิยามของการล่วงละเมิดทางเพศตามกฎหมาย.....	32
	2.7.5 ผลกระทบจากพฤติกรรมกรรมการล่วงละเมิดทางเพศ.....	33
3	แนวทางของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบและ ทัศนยะของคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีเกี่ยวกับ ประเด็นการล่วงละเมิดทางเพศ.....	36
3.1	เจตนารมณ์ของอนุสัญญาฯเกี่ยวกับการคุ้มครอง การล่วงละเมิดทางเพศ.....	36
3.2	บทบาทของคณะกรรมการฯที่มีต่อประเด็นการล่วงละเมิดทางเพศ.....	37
	3.2.1 การออกข้อแนะนำทั่วไปที่ 12.....	37
	3.2.2 ทัศนยะของคณะกรรมการฯเกี่ยวกับประเด็น การล่วงละเมิดทางเพศ.....	38
	3.2.3 การออกข้อแนะนำทั่วไปที่ 19.....	38

3.2.3	ทักษะของคณะกรรมการฯเกี่ยวกับ การเลือกปฏิบัติต่อสตรี.....	39
3.2.4	นิยามของการล่วงละเมิดทางเพศตามทักษะ ของคณะกรรมการฯ.....	40
3.2.5	การเสนอแนะมาตรการจัดการกับปัญหา การล่วงละเมิดทางเพศ.....	40
3.3	รายงานการอนุวัติตามอนุสัญญาฯของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว.....	41
	สหราชอาณาจักร.....	41
	ออสเตรเลีย.....	43
	แคนาดา.....	43
	อิตาลี.....	44
	กรีซ.....	45
	นิวซีแลนด์.....	49
	ออสเตรเลีย.....	51
3.4	รายงานการอนุวัติตามอนุสัญญาฯของกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา.....	53
	ฟิลิปปินส์.....	53
	แอฟริกาใต้.....	55
	อิสราเอล.....	57
	ไทย.....	58
	ไนจีเรีย.....	59
	อาร์มีเนีย.....	60
	ปารากวัย.....	60
	เอธิโอเปีย.....	60
3.5	การประเมินผลการปฏิบัติตามข้อแนะนำทั่วไปที่ 12 และ 19 ของรัฐภาคี.....	61
3.6	อุปสรรคที่มีผลต่อการขจัดปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ ของคณะกรรมการฯ.....	64

3.6.1	ข้อจำกัดด้านอำนาจของคณะกรรมการฯ.....	65
3.6.2	ข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการประชุม.....	66
3.6.3	ข้อจำกัดด้านข้อมูล.....	66
4	แนวทางในการคุ้มครองการล้วงละเมิดทางเพศในบางประเทศและแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ในประเด็นการล้วงละเมิดทางเพศ.....	69
4.1	แนวทางในการคุ้มครองการล้วงละเมิดทางเพศในบางประเทศ.....	70
4.1.1	วิวัฒนาการในการคุ้มครองการล้วงละเมิดทางเพศ.....	70
4.1.2	กฎหมายสารบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการล้วงละเมิดทางเพศ.....	75
4.1.3	การตีความเกี่ยวกับการล้วงละเมิดทางเพศ.....	76
4.1.4	นิยามของการล้วงละเมิดทางเพศ.....	80
4.1.5	ประเภทของการล้วงละเมิดทางเพศ.....	83
4.1.6	ประเภทของบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง.....	87
4.1.7	หน้าที่และความรับผิดชอบของนายจ้าง.....	92
	ก. หน้าที่จัดทำนโยบายป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ.....	92
	ข. หน้าที่ในการรับผิดชอบผู้อื่น.....	95
4.1.8	การเรียกร้องค่าเสียหายในคดีล้วงละเมิดทางเพศ.....	103
4.1.9	กลไกในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการล้วงละเมิดทางเพศ.....	109
4.1.10	บทบาทของศาลในการเยียวยาแก้ไข.....	119
4.1.11	บทบาทของรัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขการล้วงละเมิดทางเพศ.....	122
4.2	แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979 ในประเด็นการล้วงละเมิดทางเพศ.....	128
4.2.1	การพัฒนาและปรับปรุงอนุสัญญาฯในภาคสารบัญญัติ.....	128
4.2.2	การพัฒนาและปรับปรุงอนุสัญญาฯในภาควิธีสบัญญัติ.....	133

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	140
	รายการอ้างอิง.....	147
	ภาคผนวก.....	155
	ภาคผนวก ก Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women of 1979.....	155
	ภาคผนวก ข Optional Protocol to Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women.....	166
	ประวัติผู้เขียน.....	172